

Wat is de Wet BIG?

Lekker aan het werk, dat is wat je wilt. Je zeker voelen over je werk en weten wat je moet en mag. Je plichten staan o.a. in de Wet BIG, de wet voor de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg waar bijna iedereen in de zorgsector mee te maken heeft. In deze brochure leggen we de betekenis van de Wet BIG voor je uit.

Je wilt weten wat er speelt in jouw vakgebied en op de hoogte zijn van je rechten en plichten. Er is één loket waar je terecht kunt met al je vragen over werk en inkomen. En waar ze je kunnen adviseren over je loopbaan. De zekerheid dat je echt geholpen wordt als je een conflict hebt op je werk of als je een vraag hebt over je carrière.

Word lid van de grootste vakbond in zorg en welzijn: Abvakabo FNV.

Wet BIG

De Wet BIG is de wet voor de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg. Abvakabo FNV heeft de belangrijkste zaken uit de wet voor je op een rijtje gezet.

Doel van de wet

De Wet BIG heeft tot doel de kwaliteit van het beoefenen van het beroep te verhogen en de patiënt te beschermen.

Titelbescherming en registratie

In de wet worden acht beroepen genoemd (artikel 3). Werk je in een van deze beroepen, dan ben je verplicht om je te laten inschrijven in een BIG-register. Dit zijn:

- Verpleegkundige
- Arts
- Tandarts
- Apotheker
- Klinisch psycholoog (gedragsdeskundige)
- Psychotherapeut
- Fysiotherapeut
- Verloskundige

Je mag jezelf alleen verpleegkundige (of arts, of tandarts) noemen als je in het register staat ingeschreven. Zo wordt je titel beschermd. Om je te kunnen registreren worden eisen gesteld aan je opleiding. De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) beheert de registers. Deze registers zijn door iedereen te bekijken. Iedereen die in het register staat, is aan het tuchtrecht onderhevig. Dat betekent dat jouw patiënten naar de rechter kunnen stappen, als ze vinden dat ze onjuist of onfatsoenlijk zijn behandeld.

Registratie van verpleegkundigen

Je moet zelf het verzoek tot registratie indienen. Bovendien zijn er kosten aan verbonden. Abvakabo FNV heeft tijdens cao-onderhandelingen afgesproken dat de werkgevers deze kosten betalen. De werkgevers profiteren namelijk ook van de kwaliteit die wordt geleverd. Verpleegkundigen, verloskundigen en fysiotherapeuten dienen zich na vijf jaar te laten herregistreren. Vanaf 1 januari 2009 is dit verplicht gesteld. Er zijn twee criteria voor herregistratie: de werkervaringeis (tijdens registratieperiode van vijf jaar moet je minimaal 2080 uur gewerkt hebben binnen het beroep waarvoor je staat ingeschreven) of de scholingseis (als je de urennorm niet haalt, moet je laten zien dat je nog steeds over de benodigde kerncompetenties beschikt). Op termijn gaat deze verplichte herregistratie ook gelden voor de overige genoemde beroepsgroepen.

Opleidingstitelbescherming voor verzorgenden

Ook verzorgenden hebben met de Wet BIG te maken. In artikel 34 van de wet is geregeld dat alleen personen die in het bezit zijn van het diploma Verzorgende in de Individuele Gezondheidszorg (VIG) de titel van VIG mogen dragen. Hiervoor bestaan geen registers. Voor hen geldt het tuchtrecht ook niet. Het recht om deze titel te gebruiken duurt voor de rest van je leven.

Vorbehouden handelingen

De Wet BIG omschrijft veertien handelingen die alleen door medewerkers mogen worden uitgevoerd die hiervoor zijn opgeleid, ook wel voorbehouden handelingen genoemd. Dit zijn handelingen die, als zij ondeskundig worden uitgevoerd, schade aan de patiënt kunnen toebrengen.

Vorbehouden handelingen

Heelkundige handelingen: dit zijn handelingen op het gebied van de geneeskunst waarbij de samenhang van de lichaamsweefsels wordt verstoord en deze zich niet onmiddellijk herstelt.

Verloskundige handelingen; hiertoe wordt ook de pre- en postnatale zorg gerekend.

Het verrichten van endoscopieën.

Het geven van injecties.

Het verrichten van katheterisaties.

Het verrichten van puncties.

Het onder narcose brengen.

Gebruikmaken van radioactieve stoffen en toestellen die ioniserende straling uitzenden.

Het verrichten van electieve cardioversie (het geven van een stroomstoot door het hart om een hartritmestoornis op te heffen).

Het toepassen van defibrillatie (het geven van een stroomstoot door het hart om een hartritmestoornis op te heffen).

Het toepassen van elektronconvulsieve therapie (het geven van een stroomstoot door het hoofd van depressieve patiënten met het doel de klachten te verminderen).

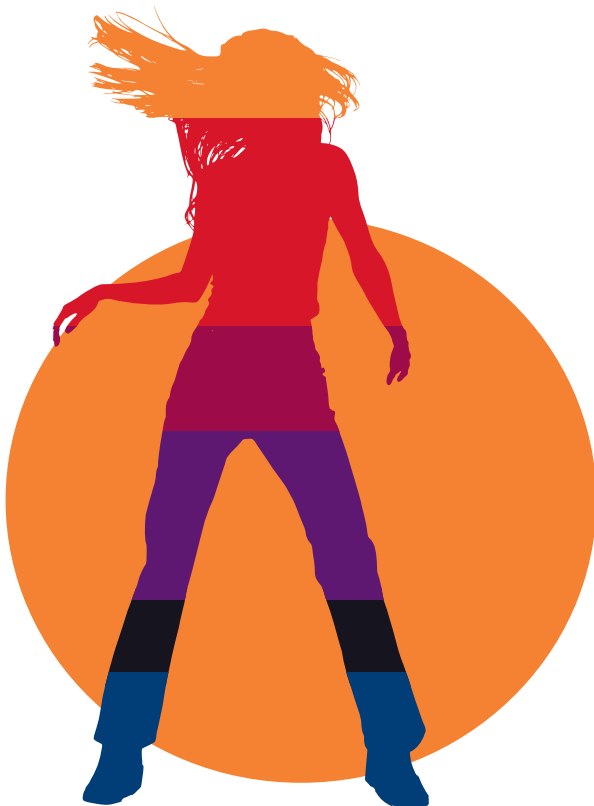
Steenvergruizing voor geneeskundige doeleinden.

Het verrichten van handelingen ten aanzien van menselijke geslachtscellen en embryo's, gericht op het anders dan op natuurlijke wijze tot stand brengen van een zwangerschap (in vitro fertilisatie (IVF)).

Voorschrijven van (UR-)geneesmiddelen als bedoeld in artikel 1, eerste lid onder S van de geneesmiddelenwet.

Zelfstandig bevoegden

Voor al deze (veertien) handelingen wijst de Wet BIG zelfstandig bevoegden aan. Zelfstandig bevoegd houdt in, dat iemand zelf de indicatie mag stellen en de handeling mag uitvoeren. Dit zijn artsen, tandartsen en/of verloskundigen voor zover de handeling binnen hun deskundigheid ligt en de beroepskracht bekwaam is. Zo mag een tandarts natuurlijk geen verloskundige handelingen verrichten en een verloskundige geen blindedarmoperatie uitvoeren. Je moet de handeling dus in de opleiding hebben geleerd en je moet voldoende kennis en ervaring hebben om de handeling te kunnen uitvoeren.

Deze handelingen kunnen ook door anderen dan artsen, tandartsen of verloskundigen worden uitgevoerd. In de Wet BIG staat omschreven hoe je in die gevallen moet handelen:

- De handeling moet je in opdracht van de zelfstandig bevoegde uitvoeren.
- De opdracht moet je op basis van de aanwijzingen van de opdrachtgever uitvoeren. Deze aanwijzingen hoef je niet te krijgen als het om een vrij eenvoudige handeling gaat (bijvoorbeeld een insulineinjectie) of als je heel ervaren bent en de handeling regelmatig uitvoert. Er moet wel een mogelijkheid tot toezicht en tussenkomst van de opdrachtgever zijn geregeld.
- Als je de opdracht uitvoert, moet je jezelf bekwaam vinden om de handeling uit te voeren. Dit houdt in dat je de handeling in de (vervolg)opleiding hebt geleerd en dat je regelmatig in de praktijk zo'n handeling hebt uitgevoerd. Als je jezelf onvoldoende bekwaam acht, moet je de opdracht weigeren.

Samengevat: Je kunt alleen een voorbehouden handeling uitvoeren als je bevoegd en bekwaam bent.

Functionele zelfstandigheid

Artikel 39 van de Wet BIG maakt het mogelijk dat een beroepsgroep, bijvoorbeeld die van verpleegkundigen, wettelijk deskundig wordt verklaard om zelfstandig, na opdracht van een bevoegde (arts en gedeeltelijk ook tandarts en verloskundige) voorbehouden handelingen uit te voeren.

De beroepskracht, de verpleegkundige in dit geval, moet natuurlijk wel bekwaam zijn om de handeling uit te mogen voeren.

Oprachtgever en opdrachtnemer houden ieder hun eigen verantwoordelijkheid voor het zorgvuldig uitvoeren van de voorbehouden handeling. Dit houdt in dat in bepaalde gevallen de opdrachtnemer (de verpleegkundige) om toezicht kan verzoeken of de arts kan dat zelf besluiten.

De minister heeft bepaald dat verpleegkundigen de vereiste specifieke deskundigheid bezitten om de volgende voorbehouden handelingen zelfstandig uit te voeren:

Injecties

- subcutaan
- intramusculair
- intraveneus
- het inbrengen van een infuus

Katheterisaties

- het inbrengen van een blaaskatheter
- bij mannen en vrouwen

Het inbrengen van een maagsonde

Het toedienen van geneesmiddelen via infuus, pomp, kolf of zak

Puncties

- venapunctie
- hielprik bij neonaten

Tuchtrecht

Alle acht genoemde beroepen in artikel 3 van de wet vallen onder het tuchtrecht. Het tuchtrecht gaat dus iedere verpleegkundige aan. Het tuchtrecht heeft als doel om de kwaliteit van de beroepsbeoefenaar te verhogen en te bewaken.

Als je als verpleegkundige tekort schiet in de zorgverlening aan de patiënt of in het algemeen de gezondheidszorg benadeelt, kan de tuchtrechter maatregelen nemen. Daarbij hoeft geen sprake te zijn van daadwerkelijke schade of opzet. De tuchtmaatregelen lopen uiteen van een waarschuwing tot het schrappen uit het register.

Voorbeelden van tuchtnormen waaraan wordt getoetst, zijn:

- Het niet of te laat komen bij een patiënt.
- Het te laat of verkeerd stellen van een diagnose.
- Het buiten de grenzen van zijn kennen en kunnen treden.
- De patiënt onvoldoende informeren.
- Het schenden van de vertrouwensrelatie.
- Het geven van de verkeerde medicijnen.
- Ten onrechte niet doorverwijzen naar een andere hulpverlener.
- Seksuele intimidatie.

Strafbepalingen

De Wet BIG kent nog een mogelijkheid om het gedrag van de zorgverlener te corrigeren. In de wet zijn strafbepalingen opgenomen. Deze gelden voor iedereen die bepaalde verboden of verplichtingen uit de wet niet nakomt. Strafbaar volgens de Wet BIG is onder andere:

- Het onbevoegd uitvoeren van een voorbehouden handeling.
- Het opdragen van een voorbehouden handeling zonder aan de voorwaarden te voldoen.
- Het veroorzaken van (een aanmerkelijke kans op) schade aan de gezondheid.
- Het onrechtmatig voeren van een wettelijk beschermde titel.

De wet noemt drie straffen: gevangenisstraf, geldboete en ontnemen van het beroep.

Abvakabo FNV: Je werk is het waard

Een eerlijke beloning, een goede balans tussen werk en privé en voldoende mogelijkheden om je te ontwikkelen - dát vinden we belangrijk. Abvakabo FNV is jouw persoonlijke adviseur als het gaat om werk en inkomen. Maar het lidmaatschap biedt meer voordeel. Je kunt gratis workshops en trainingen volgen. Je krijgt korting op je verzekering. Je ontvangt hulp bij het invullen van je belastingformulieren. Je verdient het lidmaatschap zo heel eenvoudig terug. Word lid op

www.abvakabofnv.nl

